

Finanční právo II (HP 0132)

zimní semestr akademického roku 2019/2020

Anotace

Předmět Finanční právo, který zahrnuje předměty Finanční právo I a II, podává základní informace o finančním právu a finanční vědě. Finanční věda je ekonomickou vědou pojednávající o financích a finanční činnosti veřejné moci. Na výklad o finanční vědě navazuje výklad o finančním právu, které je samostatným oborem veřejného práva regulujícím veřejné finance. V rámci předmětu Finanční právo I je nejprve pozornost zaměřena na obecnou část finančního práva (zejména otázky vymezení finančního práva, pramenů finančního práva, předmětu, subjektech a obsahu finančního práva, dozorových postupů ve finančním právu atd.). Následně jsou předmětem výkladu jednotlivé podobory finančního práva, a to zejména měnové a devizové právo, rozpočtové právo, dotační právo, právo finančního systému, bankovní právo, pojišťovací právo a právo kapitálového trhu. Daňovému právu v širším slova smyslu je následně věnován předmět Finanční právo II.

Anotace v anglickém jazyce

The course, divided into two parts (Financial Law I and II), provides basic information on financial law and financial science. Financial science is an economic discipline dealing with finances and financial activities of public authority. The topic of financial science is followed by the topic of financial law (which is an individual branch of public law regulating public finances. The course Financial Law I first focuses on the general issues of financial law (e.g. the definition of financial law, sources of financial law, object, subjects and content of financial law, supervisory procedures in financial law, etc.). Secondly, attention will centre on the sub-branches of financial law, mainly monetary and foreign exchange law, budgetary law, subsidy law, financial system law, banking law, insurance law and capital market law. Financial Law II subsequently deals with tax law in broader sense.

Sylabus

Předmět Finanční právo II zahrnuje tato témata

- úvod do daňového práva
- správa daní
- daně z příjmů
- daň z nemovitých věcí
- daň z nabytí nemovitých věcí, daň silniční a daň z hazardních her
- daň z přidané hodnoty
- spotřební a energetické daně
- poplatky a ostatní příjmy veřejných rozpočtů
- mezinárodní zdanění
- clo

Sylabus v anglickém jazyce

The Financial law II course comprises the following topics:

- introduction to tax law
- tax administration
- income taxes
- real estate tax,
- real estate acquisition tax, road tax and gambling tax
- value added tax
- excise and energy taxes
- charges and other revenues of public budgets
- international taxation
- customs

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. KARFÍKOVÁ, Marie a kol. *Teorie finančního práva a finanční vědy*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. 344 s. ISBN 978-80-7552-935-0.
2. VYBÍRAL, Roman et al. *Praktikum Finančního práva*. 2. aktualizované vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018. 191 s. ISBN 978-80-7380-736-8.

Ostatní literatura:

1. BAXA, Josef, et al. *Daňový řád. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, 800 s. ISBN 978-80-7357-564-9.
2. BOHÁČ, Radim. *Daňové příjmy veřejných rozpočtů v České republice*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2013, s. 332. ISBN 978-80-7478-045-5.
3. KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL a Roman VYBÍRAL. *Pojišťovací právo*. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018. Teoretik. ISBN 978-80-7502-271-4.
4. KOLEKTIV AUTORŮ: *Pocta Prof. JUDr. Milanu Bakešovi, DrSc., k 70. narozeninám*, Praha: Leges, 2009. 455 s. ISBN 978-80-87212-23-3.
5. KOLEKTIV AUTORŮ: *Acta Universitatis Carolinae: Finanční právo v první dekádě 21. století*. Iuridica 4/2010. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1914-9, ISSN 0323-0619.
6. KOLEKTIV AUTORŮ: *Acta Universitatis Carolinae: Daňové právo ve světle rekodifikace soukromého práva*. Iuridica 3/2013. Praha: Karolinum, 2014. ISSN 0323-0619.
7. KOLEKTIV AUTORŮ: *Acta Universitatis Carolinae Iuridica 1/2018*. Praha: Karolinum, 2018. ISSN 0323-0619.
8. MARKOVÁ, Hana a Radim BOHÁČ. *Rozpočtové právo*. Praha: C. H. Beck, 2007, 248 s. ISBN 978-80-7179-598-8.
9. MARKOVÁ, Hana. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*, Beroun: Eva Rozkotová - IFEC, 2008. 152 s. ISBN 978-80-87146-08-8.
10. NĚMEČEK, Eduard. *Mezinárodní měnový systém*, Praha: Karolinum, 2000. 247 s. ISBN 80-246-0081-1.
11. RADVAN, Michal, et al. *Finanční právo a finanční správa: Berní právo*. 1. vydání. Brno: Doplněk, Masarykova univerzita, 2008. 509 s. ISBN 978-80-210-4732-7, 978-80-7239-230-8.
12. RADVAN, Michal. *Místní daně*. Praha: Wolters Kluwer, 2012. 244 s. ISBN 978-80-7357-932-6.
13. ŠTURMA, Pavel a Michal TOMÁŠEK et al. *Nové jevy v právu na počátku 21. století, III. Proměny veřejného práva, kapitola 5 Daňové právo České republiky v kontextu s právem Evropské unie*, Praha: Karolinum, 2009. 481 s. ISBN: 978-80-246-1662-9.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání zkoušky):

1. **Ústava České republiky a Listina základních práv a svobod**
2. zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance
3. zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky
4. zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky
5. zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu
6. zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)

7. zákon č. **250/2000 Sb.**, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
8. zákon č. **243/2000 Sb.**, o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)
9. zákon č. **320/2001 Sb.**, o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)
10. zákon č. **280/2009 Sb.**, daňový řád
11. zákon č. **586/1992 Sb.**, o daních z příjmů
12. zákon č. **338/1992 Sb.**, o dani z nemovitých věcí
13. zákon č. **16/1993 Sb.**, o dani silniční
14. zákonné opatření Senátu č. **340/2013 Sb.**, o dani z nabytí nemovitých věcí
15. zákon č. **187/2016 Sb.**, o dani z hazardních her
16. zákon č. **235/2004 Sb.**, o dani z přidané hodnoty
17. zákon č. **353/2003 Sb.**, o spotřebních daních
18. část 45. – 47. zákona č. **261/2007 Sb.**, o stabilizaci veřejných rozpočtů
19. zákon č. **565/1990 Sb.**, o místních poplatcích
20. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. **952/2013** ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie
21. zákon č. **242/2016 Sb.**, celní zákon
22. zákon č. **21/1992 Sb.**, o bankách
23. zákon č. **136/2011 Sb.**, o oběhu bankovek a mincí a o změně zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance
24. zákon č. **370/2017 Sb.**, o platebním styku
25. zákon č. **254/2004 Sb.**, o omezení plateb v hotovosti
26. zákon č. **277/2009 Sb.**, o pojišťovnictví
27. zákon č. **170/2018 Sb.**, o distribuci pojištění a zajištění
28. zákon č. **229/2002 Sb.**, o finančním arbitrovi
29. zákon č. **277/2013 Sb.**, o směnářské činnosti
30. zákon č. **256/2004 Sb.**, o podnikání na kapitálovém trhu
31. zákon č. **240/2013 Sb.**, o investičních společnostech a investičních fondech
32. zákon č. **15/1998 Sb.**, o dohledu v oblasti kapitálového trhu a o změně a doplnění dalších zákonů

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání zkoušky):

1. zákon č. **388/1991 Sb.**, o Státním fondu životního prostředí České republiky
2. zákon č. **239/1992 Sb.**, o Státním fondu kultury České republiky
3. zákon č. **496/2012 Sb.**, o audiovizí
4. zákon č. **104/2000 Sb.**, o Státním fondu dopravní infrastruktury a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů
5. zákon č. **211/2000 Sb.**, o Státním fondu rozvoje bydlení a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů
6. zákon č. **256/2000 Sb.**, o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu)
7. zákon č. **23/2017 Sb.**, o pravidlech rozpočtové odpovědnosti

8. zákon č. **25/2017 Sb.**, o sběru vybraných údajů pro účely monitorování a řízení veřejných financí
9. Smlouva o fungování Evropské unie
10. směrnice Rady **2006/112/ES**, o společném systému daně z přidané hodnoty
11. směrnice Rady **2008/118/ES**, o obecné úpravě spotřebních daní a o zrušení směrnice 92/12/EHS
12. směrnice Rady **2003/96/ES**, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny
13. směrnice Rady **2011/96/EU**, o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států
14. směrnice Rady **2003/49/ES**, o společném systému zdanění úroků a licenčních poplatků mezi přidruženými společnostmi z různých členských států
15. nařízení č. **966/2012** Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie
16. rozhodnutí Rady č. **2014/335**, o systému vlastních zdrojů Evropské unie
17. zákon č. **420/2004 Sb.**, o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí
18. zákon č. **248/2000 Sb.**, o podpoře regionálního rozvoje
19. zákon č. **134/2016 Sb.**, o zadávání veřejných zakázek
20. zákon č. **215/2004 Sb.**, o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje
21. vyhláška č. **323/2002 Sb.**, o rozpočtové skladbě
22. zákon č. **471/2011 Sb.**, o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek
23. zákon č. **164/2013 Sb.**, o mezinárodní spolupráci při správě daní a o změně dalších souvisejících zákonů
24. sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. **100/2003 Sb.**, o Smlouvě mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku
25. zákon č. **634/2004 Sb.**, o správních poplatcích
26. zákon č. **549/1991 Sb.**, o soudních poplatcích
27. zákon č. **87/1995 Sb.**, o spořitelních a úvěrních družstvech
28. zákon č. **190/2004 Sb.**, o dluhopisech
29. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. **575/2013** ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012
30. zákon č. **374/2015 Sb.**, o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu
31. zákon č. **253/2008 Sb.**, o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu
32. zákon č. **42/1994 Sb.**, o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením
33. zákon č. **427/2011 Sb.**, o doplňkovém penzijním spoření
34. zákon č. **377/2005 Sb.**, o doplňkovém dohledu nad bankami, spořitelními a úvěrními družstvy, institucemi elektronických peněz, pojišťovnami a obchodníky s cennými papíry ve finančních konglomerátech a o změně některých dalších zákonů (zákon o finančních konglomerátech)

35. zákon č. **257/2016 Sb.**, o spotřebitelském úvěru
36. vyhláška č. **274/2011 Sb.**, o provedení některých ustanovení zákona o oběhu bankovek a mincí
37. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) **2015/751** ze dne 29. dubna 2015 o mezibankovních poplatcích za karetní platební transakce
38. nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. **924/2009** ze dne 16. září 2009 o přeshraničních platbách ve Společenství a zrušení Nařízení (ES) č. 2560/2001
39. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. **2015/847** ze dne 20. května 2015 o informacích doprovázejících převody peněžních prostředků a o zrušení nařízení (ES) č. 1781/2006
40. nařízení Komise (ES) č. **809/2004** ze dne 29. dubna 2004, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/71/ES, pokud jde o údaje obsažené v prospektech, úpravu prospektů, uvádění údajů ve formě odkazu, zveřejňování prospektů a šíření inzerátů
41. sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. **569/1992 Sb.**, o Dohodě mezi Českou a Slovenskou Federativní Republikou a Nizozemským královstvím o podpoře a vzájemné ochraně investic

Požadavky ke zkoušce (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Předmět Finanční právo II je zakončen zkouškou.
2. Za úspěšné složení zkoušky z předmětu Finanční právo II získá student 6 kreditů.
3. Zkouška z předmětu Finanční právo II je kombinovaná, tj. sestává z písemné a z ústní části.
4. Písemnou a ústní část zkoušky je nutné složit ve stejném úseku studia (akademickém roce).

Písemná část zkoušky z předmětu Finanční právo II

5. Písemná část zkoušky se koná formou celokatederního testu. Celokatederní testy se konají vždy ve zkouškovém období zimního semestru a rovněž ve zkouškovém období letního semestru.
6. Za úspěšně složenou písemnou část zkoušky se považuje rovněž úspěšné absolvování seminářů z předmětu Finanční právo II v zimním semestru.
7. Písemnou část zkoušky může student konat nejvýše třikrát, tj. má právo na dva opravné termíny.
8. Studentovi, který úspěšně neabsolvuje písemnou část zkoušky z předmětu Finanční právo ani v druhém opravném termínu, bude zkouška z předmětu Finanční právo II klasifikována známkou "neprospěl/a" (4).

Absolvování seminářů z předmětu Finanční právo II v zimním semestru

9. K úspěšnému absolvování seminářů z předmětu Finanční právo II v zimním semestru je nutné splnit následující podmínky:
 - alespoň 80% účast na seminářích; podmínku účasti na seminářích je možné v případě aktuálního zahraničního studia nahradit odevzdáním seminární práce (na téma předem schválené vedoucím semináře, v rozsahu min. 15 normostran) vedoucí katedry prostřednictvím tajemníka katedry, a
 - úspěšné složení seminárního testu.
10. Ze seminárního testu je možné získat nejvíce 30 bodů. K úspěšnému složení seminárního testu je potřeba získat nejméně 20 bodů. Časový limit pro vypracování seminárního testu je 90 minut.
11. Vedoucí semináře může bonifikovat maximálně v rozsahu 5 bonusových bodů aktivitu v rámci výuky (správná řešení zadaných příkladů, diskuze na hodinách, průběžné testy apod.). Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu (maximálně však do výše 30 bodů).

Písemná část zkoušky z předmětu Finanční právo II konaná formou celokatederního testu

12. Předmětem písemné části zkoušky z předmětu Finanční právo II konané formou celokatederního testu jsou témata přednášená na přednáškách a probíraná na seminářích z předmětu Finanční právo II v zimním semestru (tj. zejména daňové právo v širokém slova smyslu). Při skládání celokatederního testu je možné používat kalkulačku a nekomentované znění těchto právních předpisů:
 - zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
 - zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů
 - zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí

- zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her, ve znění zákona č. 298/2016 Sb.
- zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů
- části 45. – 47. zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů – daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z pevných paliv a daň z elektřiny
- zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

Rozhodné je vždy znění příslušného právního předpisu platné a účinné v den konání celokatederního testu.

13. Časový limit pro vypracování celokatederního testu je 60 minut.
14. Celokatederní test se skládá z 9 testových otázek a 2 příkladů, nejvíce lze získat 30 bodů.
15. Za otázky č. 1-9 je možné získat za každou otázku 0, 1, 1,5 nebo 2 body a za otázky č. 10 a 11 (příklady) za každou otázku 0 až 6 bodů.
16. K úspěšnému složení celokatederního testu je nutné získat nejméně 20 bodů.
17. U otázek č. 1-9 může být správná žádná, jedna, více nebo všechny odpovědi. Odpovědi ANO/NE se označují křížkem. U příkladů se hodnotí postup a výsledek řešení příkladu.

Ústní část zkoušky z předmětu Finanční právo II

18. K ústní části zkoušky z předmětu Finanční právo II bude student připuštěn po úspěšném absolvování písemné části zkoušky.
19. Student bude odpovídat na tři otázky (jednu z koše A, jednu z koše B a jednu z koše C), které si vylosuje.
20. Celkový výsledek kombinované zkoušky z předmětu Finanční právo II bude klasifikován zkoušejícím ústní části zkoušky, a to známkami "výborně" (1), "velmi dobře" (2), "dobře" (3) nebo "neprospěl/a" (4). Zkoušející může při hodnocení přihlídnout k výsledku písemné části zkoušky.
21. V případě klasifikace známkou "neprospěl/a" (4), student v daném úseku studia (akademickém roce) opakuje pouze ústní část zkoušky.

Zkouškové otázky k ústní části zkoušky

Student si vylosuje jednu otázku z koše A, jednu otázku z koše B jednu otázku z koše C.

KOŠ A (obecná část)

- A 1. Finance a finanční vztahy
- A 2. Finanční činnost, finanční veřejná správa
- A 3. Finanční nauky
- A 4. Pojem, účel, předmět a obsah finančního práva
- A 5. Právní principy ve finančním právu
- A 6. Subjekty finančního práva a jejich členění
- A 7. Ústřední subjekty finanční správy
- A 8. Ostatní (neústřední) subjekty finanční správy
- A 9. Česká národní banka
- A 10. Ministerstvo financí
- A 11. Postavení a systém finančního práva
- A 12. Prameny finančního práva
- A 13. Dozorové postupy ve finančním právu – dozor a dohled
- A 14. Dozorové postupy ve finančním právu – kontrola a audit
- A 15. Následky porušení finančního práva

KOŠ B (zvláštní část daňová)

- B 1. Pojem, funkce a druhy daní (v širším smyslu)
- B 2. Daňová soustava a principy jejího uspořádání
- B 3. Konstrukční prvky daní
- B 4. Mezinárodní dvojí zdanění
- B 5. Subjekty daní z příjmů
- B 6. Předmět daní z příjmů
- B 7. Zdaňování příjmů ze závislé činnosti
- B 8. Zdaňování příjmů ze samostatné činnosti
- B 9. Zdaňování příjmů z kapitálového majetku, z nájmu a ostatních příjmů
- B 10. Základ, sazba a výpočet daní z příjmů
- B 11. Daňové odpisy
- B 12. Správa daní z příjmů a daň vybíraná srážkou
- B 13. Daň z pozemků
- B 14. Daň ze staveb a jednotek
- B 15. Silniční daň
- B 16. Daň z hazardních her
- B 17. Daň z nabytí nemovitých věcí
- B 18. Subjekty a předmět daně z přidané hodnoty
- B 19. Základ, sazba a výpočet daně z přidané hodnoty
- B 20. Správa daně z přidané hodnoty
- B 21. Spotřební a energetické daně
- B 22. Státní, místní a ostatní poplatky
- B 23. Clo a jeho správa

- B 24. Principy správy daní
- B 25. Správce daně a osoby zúčastněné na správě daní
- B 26. Právní prostředky ochrany při správě daní
- B 27. Daňové řízení nalézací
- B 28. Evidence a placení daní
- B 29. Zajištění a vymáhání daní
- B 30. Otázka dle vlastního výběru (žolík)

KOŠ C (zvláštní část nedaňová)

- C 1. Vymezení a principy rozpočtového práva
- C 2. Veřejné rozpočty a rozpočtová soustava
- C 3. Rozpočtový proces a rozpočtová odpovědnost
- C 4. Obsah veřejných rozpočtů
- C 5. Rozpočtové hospodaření – klasické a fondové
- C 6. Dotační právo
- C 7. Druhy dotací a veřejná podpora
- C 8. Měnové a devizové právo
- C 9. Hotovostní peníze a peněžní oběh
- C 10. Bezhotovostní peníze a platební styk
- C 11. Finanční systém a finanční instituce
- C 12. Bankovní právo a úvěrové instituce
- C 13. Banky a regulace jejich činnosti
- C 14. Pojišťovací právo a jeho principy
- C 15. Pojišťovny, zajišťovny a distributoři pojištění
- C 16. Finanční trhy – pojem, členění a právní regulace
- C 17. Poskytovatelé služeb na kapitálovém trhu
- C 18. Investiční nástroje a investiční služby
- C 19. Investiční společnosti a investiční fondy
- C 20. Úvěrové právo, regulace spotřebitelského úvěru
- C 21. Právo proti praní špinavých peněz
- C 22. Účetní právo, cenové a oceňovací právo, mzdové právo
- C 23. Právo veřejných zakázek
- C 24. Herní právo
- C 25. Otázka dle vlastního výběru (žolík)

prof. JUDr. Marie Karfíková, CSc. v. r.
vedoucí katedry